

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Miljø- og fødevareministerens besvarelse af alm. del samrådsspørgsmål AÅ, stillet den 15. marts 2019 af Ida Auken (RV).

Samrådsspørgsmål AÅ

”En ny, stor, tysk undersøgelse viser, jf. artiklen bragt på www.dr.dk: ”Nye tal: Luftforurening slår dobbelt så mange ihjel, som forskerne troede”, at op imod 800.000 mennesker i EU dør for tidligt på grund af luftforurening, heraf 6.000 i Danmark i 2015. Det er ca. dobbelt så mange som tidligere anslået af Det Europæiske Miljøagentur. De tyske forskere bag undersøgelsen opfordrer bl.a. til, at Det Europæiske Miljøagentur opjusterer sit tal for dødelighed på baggrund af den nye viden, og mener, at tallene med al tydelighed viser, at EU's grænseværdier for luftforurening er for høje.

– Giver de nye tal for dødeligheden af luftforurening regeringen anledning til at tage initiativer til at begrænse luftforureningen, herunder om regeringen vil indføre

TALEPAPIR

grænseværdier i Danmark, som i højere grad følger de sundhedsmæssige guidelines i WHO? Vil regeringen i forlængelse heraf revidere klima- og luftudspillet samt det nationale program for reduktion af luftforurening, hvor man med den nuværende indsats ikke når i mål i forhold til EU's 2020 mål om nationale emissionslofter, når det gælder partikler (2.5) og ammoniak?”

Svar

Tak for spørgsmålet.

Som jeg redegjorde for under det forrige samråd har indsatsen for ren luft været en succes.

I moderne tid har luftkvaliteten i Danmark aldrig været bedre, og vi overholder i dag alle EU's grænseværdier.

Den tyske undersøgelse og DCE

Der forskes løbende i helbredseffekter og udgives løbende nye artikler om emnet. Miljø- og Fødevareministeriet har derfor bedt Nationalt Center for Energi og Miljø på Aarhus Universitet,

DCE, gennemgå den tyske undersøgelse, som der henvises til i samrådsspørgsmålet.

DCE finder som udgangspunkt, at den tyske undersøgelse er velfunderet og peger på, at forskellen i antal beregnede dødsfald skyldes, at der i den tyske undersøgelse blandt andet er antaget en større dødelighed for diabetes og kredsløbssygdomme.

DCE oplyser imidlertid også, at der er stor usikkerhed forbundet med beregninger af helbredseffekter og for tidlig død som følge af luftforurening. I den tyske undersøgelse er usikkerheden således angivet + - 50 pct.

DCE har oplyst, at de vil drøfte den tyske undersøgelse ved et kommende møde i det sundhedsfaglige miljø i Danmark. På den baggrund vil de vurdere, hvilken betydning undersøgelsen skal have for fremtidige opgørelser af helbredskonsekvenser af luftforurening.

Uanset om man forholder sig til de nye tal om antal for tidlige dødsfald fra den tyske undersøgelse, eller om man forholder sig til de

seneste beregninger fra DCE, er luftforurening fortsat en udfordring, som vi fra regeringens side handler ud fra.

Klima- og luftudspillet/NEC program

Derfor fremlagde Regeringen i oktober 2018 et ambitiøst Klima- og luftudspil. Det har også været grundlaget for det nationale program for reduktion af luftforurening, som Danmark sendte til EU-Kommissionen den 1. april. NEC-programmet indeholder en lang række af initiativer, som jeg kort vil gennemgå.

Grøn omstilling af transportsektoren

Som vi drøftede tidligere i dag, har ingen regering skruet på miljøzonerreglerne siden 2010. Vi skærper reglerne for lastbiler og busser og lader for første gang i dansk sammenhæng varebiler være omfattet.

Men miljøzoner er kun ét af de initiativer, som regeringen har lanceret for en grønnere transportsektor.

Lad mig kort gentage skrotningsordningen for gamle dieslbiler, mål om stop for salg af nye

benzin- og dieselbiler i 2030, grøn omstilling af rutebusser og grønne taxier er bare nogle af initiativerne.

Brændeovne

I relation til partikelforureningen er brændeovne fortsat den største danske kilde. Derfor har vi i regeringen også haft særlig fokus på brændeovne.

Emissionerne fra brændeovne har været støt faldende de sidste 10 år, som følge af partikelkrav, som alle nye brændeovne i Danmark er omfattet af siden 2008. Vi vil accelerere udskiftningen af de ældre brændeovne, da de udleder op mod 5 gange så mange partikler som en ny brændeovn.

Regeringen har indført en ny national skrotningsordning for gamle brændeovne, som gik i luften i februar måned. Der er stor søgning på ordningen, og det er glædeligt at brændeovnsejerne har taget godt imod ordningen.

Men vi stopper ikke her. Vi vil fra 2020 indføre krav om at udskifte de ældre og mest forurenende

brændeovne, når en bolig skifter ejer. Det er det hidtil mest ambitiøse initiativ målrettet brændeovne fra en dansk regerings side.

Landbrug

Landbruget har allerede gjort meget for at begrænse ammoniakudledningen. Fra 1990 til 2016 faldt ammoniakudledningen således med 40 pct. Det er der ikke mange andre europæiske lande, som kan bryste sig af. Og så har vi tilmed det mest ambitiøse reduktionsmål i Europa. På ammoniak er vores målsætning således 4 gange mere end EU's gennemsnit. *[Et mål som blev fastlagt af Ida Auken uden, at der hverken fulgte penge eller løsningsforslag med.]*

For at understøtte en fortsat reduktion i udledningen af ammoniak har vi fra regeringens side derfor besluttet at nedsætte et udvalg, som skal komme med forslag til ammoniakreducerende tiltag, som samlet kan sikre, at Danmark kan nå i mål med ammoniakforpligtelsen.

Vi skal finde en model, der virker, og en model, som tager tilstrækkelig hensyn til landbrugets

konkurrenceevne. Vi har med finanslovsaftalen for 2019 afsat 160 mio. kroner til denne indsats.

Her og nu vil vi etablere en tilskudsordning for slagtesvinestalde, der skal være med til at udbrede ammoniak- og drivhusgasreducerende teknologier. Og vi stiller særlige krav til udbringning af de gødningstyper, der har særlig høj ammoniakfordampning.

EU eller WHO grænseværdier

Danmark overholder i dag alle EU's grænseværdier, men det skal selvfølgelig ikke afholde os fra at fortsætte med at være ambitiøse, som min gennemgang af nogle af de mange nye initiativer viser.

EU's grænseværdi for NO₂ er den samme som WHO's anbefaling, og den overholder vi som sagt allerede i Danmark. I forhold til fine partikler er WHO's anbefaling lavere end EU's grænseværdi, men koncentrationen af fine partikler i luften ligger i Danmark tæt på WHO's anbefalinger.

I Danmark er vi afhængige af en fælles europæisk indsats, da op mod 75 pct. af luftforureningen i Danmark kommer fra udlandet.

Jeg synes derfor, det giver god mening at vores beskyttelsesniveau bliver fastsat indenfor EU-fællesskabet, og jeg finder derfor ikke umiddelbart grundlag for at indføre nationale grænseværdier.

Afslutning

De mange ambitiøse tiltag, som regeringen har iværksat vil bidrage til renere luft til danskerne og til at nå vores internationale forpligtigelser.

Jeg har derfor ikke til hensigt at ændre på hverken klima- og luftudspillet eller NEC-programmet. Men det er klart, at arbejdet for renere luft er en opgave, som aldrig stopper, og hvor vi skal være opmærksomme på ny viden, så vi kommer videre i den rigtige retning.

Tak for ordet.